

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

III.

ZPRÁVA O UPLATŇOVÁNÍ POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY, po Aktualizaci č. 4

OBSAH

Úvod	4
a) Vyhodnocení plnění úkolů politiky územního rozvoje	4
b) Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci	9
c) Posouzení vlivů zásad územního rozvoje jednotlivých krajů, podkladů a dokumentů veřejné správy s celostátním zaměřením, například politik, strategií, koncepcí, plánů, programů, generelů, na uplatňování politiky územního rozvoje 122	
d) Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové politiky územního rozvoje	133
e) Stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny	18
f) Stanovisko Ministerstva životního prostředí zpracované na základě kritérií podle přílohy č. 8 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s uvedením, zda má být aktualizace politiky územního rozvoje posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí.....	19
g) Návrh opatření, která je nutno provést v územně plánovací činnosti krajů a obcí, v činnosti ministerstev a dalších ústředních správních úřadů	19
Vysvětlení používaných a souvisejících pojmů	22
Používané zkratky	23

PŘÍLOHY

Příloha 1a – Přehled o stavu plnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady vyplývajících z Politiky územního rozvoje ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021), a z příslušných usnesení vlády

Příloha 1b – Přehled o stavu plnění úkolů pro územní plánování vyplývajících z Politiky územního rozvoje ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)

Příloha 1c – Stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny

Příloha 1d – Stanovisko Ministerstva životního prostředí zpracované na základě kritérií podle přílohy č. 8 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s uvedením, zda má být aktualizace politiky územního rozvoje posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí

Úvod

V červenci 2021 vláda schválila Aktualizaci č. 4 Politiky územního rozvoje ČR (viz usnesení vlády č. 618/2021) pořízenou Ministerstvem pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů¹. Současně platná je Politika územního rozvoje ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021) (dále jen „PÚR ČR“), dostupná na internetových stránkách MMR – www.mmr.cz. Výše zmíněným usnesením vlády č. 618/2021 byl tehdejší ministryni pro místní rozvoj uložena úkol „zpracovat ve spolupráci s příslušnými ministry, vedoucími ostatních ústředních správních úřadů, hejtmany a primátorem hlavního města Prahy a vládě do 30. června 2023 předložit Zprávu o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, po Aktualizaci č. 4 PÚR ČR“.

Hlavním účelem Zprávy o uplatňování PÚR ČR, po Aktualizaci č. 4 (dále jen „Zpráva“) je vyhodnotit implementaci PÚR ČR do územně plánovací činnosti krajů, především ve smyslu zhodnocení plnění úkolů pro územní plánování v ní stanovených (promítnutí do zásad územního rozvoje), a také do činnosti resortů formou vyhodnocení plnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady stanovených v této PÚR ČR. V konečném důsledku je účelem Zprávy poskytnout vládě podklad pro její rozhodnutí o pořízení aktualizace stávající PÚR ČR nebo o zpracování nového návrhu PÚR ČR².

Obsah Zprávy je strukturován podle požadavků stavebního zákona (§ 35 odst. 2).

a) Vyhodnocení plnění úkolů politiky územního rozvoje

1. Obecně

V PÚR ČR jsou obsaženy:

- **obecné úkoly**, tj. takové, které mají povahu obecně a dlouhodobě platných požadavků; s ohledem na charakter a stav konkrétního území vyžaduje jejich uplatňování rozdílné přístupy v činnosti složek veřejné správy, pro které je PÚR ČR závazná. Při uplatňování těchto úkolů jde převážně o dlouhodobou soustavnou činnost. Termíny jejich plnění nelze proto jednoznačně stanovit.

Tyto úkoly jsou obsaženy především v kapitole 2 PÚR ČR *Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území*.

V úvodních článcích jednotlivých kapitol PÚR ČR jsou specifikovány další obecně platné požadavky týkající se rozvojových oblastí, specifických oblastí, koridorů a ploch dopravní a technické infrastruktury. Jejich plnění je průběžně sledováno a zajišťováno stanovisky MMR k pořizovaným zásadám územního rozvoje nebo jejich aktualizacím nebo krajských úřadů k pořizovaným územním plánům a regulačním plánům nebo jejich změnám.

- **adresné úkoly**, tj. takové, u kterých byl stanoven v PÚR ČR konkrétní garant plnění úkolu (ministerstvo či jiný ústřední správní úřad), v odůvodněných případech i s termínem plnění úkolu.

Celkem bylo v PÚR ČR stanoveno 152 adresných úkolů s konkrétními a průběžnými termíny plnění.

Plnění adresných úkolů bylo průběžně sledováno a vyhodnocováno v rámci činnosti Konzultačního výboru pro zpracování PÚR ČR. Na webových stránkách MMR³ byly

¹ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále též stavební zákon) § 35

² Stavební zákon § 35 odst. 4

³ Politika územního rozvoje ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021) na internetových stránkách MMR: https://www.mmr.cz/getmedia/408dfd7d-ae56-44a2-a73b-2dea219355d5/Upine_zneni_PUR_CR_zavazne_od_20210901.pdf.aspx?ext=.pdf

průběžně zveřejňovány tabulkové přehledy s aktuálním stavem plnění úkolů se stanovenými garanty a termíny. Tento způsob sledování úkolů se již v minulosti jednoznačně osvědčil. V řadě případů došlo k posunu termínů plnění úkolů vzhledem k nereálnosti jejich dodržení v původně stanovených termínech.

Plnění úkolů pro územní plánování (obecných i adresných) bylo v řadě případů závislé na splnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady - podrobněji viz následující kapitoly.

2. Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území – vyhodnocení uplatňování [PÚR ČR kap. 2. čl. (10) až čl. (32)]

„Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území (dále též „republikové priority“) podle § 31 stavebního zákona určují požadavky na konkretizaci obecně formulovaných cílů a úkolů pro územní plánování a určují strategii a základní podmínky pro jejich naplňování v územně plánovací činnosti krajů a obcí a při tvorbě resortních koncepcí s důsledky pro území.“⁴

Uplatňování priorit patří mezi obecné úkoly PÚR ČR, které je nutné zohledňovat i při plnění adresných úkolů pro územní plánování v rámci územně plánovací činnosti krajů a obcí, rovněž je nezbytné je uplatňovat při rozhodování o změnách v území. Vzhledem k tomuto významu priorit a na podporu jejich plnění, zejména v činnosti orgánů územního plánování, byl zpracován a vydán v listopadu 2021 materiál *Pomůcka k uplatňování republikových priorit PÚR ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)*⁵.

Zhodnocení uplatňování republikových priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území

Republikové priority stanovené v PÚR ČR jsou zohledňovány v územně plánovacích dokumentacích, jejich aktualizacích a změnách.

Příslušná ministerstva zohlednila republikové priority ve svých dokumentech, majících průmět do území.

Podrobněji k uplatňování republikových priorit – viz přílohy 1a, 1b Zprávy.

3. Rozvojové oblasti a rozvojové osy – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR ČR kap. 3. čl. (33) až čl. (64)]

„Rozvojové oblasti a rozvojové osy jsou vymezovány v územích, v nichž z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu existují zvýšené požadavky na změny v území. Rozvojové oblasti a osy jsou v PÚR ČR zobrazeny schematicky.“⁶

Rozvojové oblasti jsou v PÚR ČR vymezeny výčtem příslušejících obvodů obcí s rozšířenou působností, popř. jejich částí.

Kraje upřesňují v ZÚR a jejich aktualizacích rozvojové oblasti a rozvojové osy v souladu s písm. c) čl. (39) PÚR ČR.

Pro rozvojové oblasti a rozvojové osy ukládá PÚR ČR obecné i adresné úkoly pro územní plánování.

Pro rozvojové oblasti a rozvojové osy nebyly stanoveny adresné úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady.

⁴ Čl. (11) PÚR ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)

⁵ *Pomůcka k uplatňování republikových priorit PÚR ČR* (ve znění závazném od 1. 9. 2021) je dostupná na: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/1-politika-uzemniho-rozvoje-cr/pomucka-k-uplatnovani-republikovych-priorit-pur-cr>

⁶ Čl. (33) PÚR ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)

Zhodnocení plnění úkolů pro územní plánování a úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Kraje neuvádějí žádné závažné problémy k plnění obecných úkolů pro územní plánování, ani k upřesňování rozvojových oblastí a rozvojových os v ZÚR a ani k přebírání úkolů stanovených pro jednotlivé rozvojové oblasti a rozvojové osy do územně plánovací dokumentace krajů a obcí.

Primárními úkoly územního plánování v rámci této kapitoly PÚR ČR jsou koordinace rozvoje území a vzájemných územních vazeb na území krajů, případně pořízení územních studií.

Úkoly pro územní plánování jsou zohledňovány v rámci územně plánovací činnosti příslušných krajů, resp. obcí.

5 adresných úkolů pro územní plánování ke konkrétní rozvojové oblasti nebo rozvojové ose je plněno v rámci územně plánovací činnosti příslušných krajů, resp. obcí.

Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady nebyly v této kapitole PÚR ČR stanoveny.

Podrobněji k plnění úkolů viz příloha 1b Zprávy.

4. Specifické oblasti – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR ČR kapitola 4. čl. (65) až čl. (75b)]

„Specifické oblasti jsou vymezovány v územích, ve kterých se v porovnání s ostatním územím ČR dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území, tj. problémy se zajištěním vyváženého vztahu příznivého životního prostředí, hospodářského rozvoje a soudržnosti společenství obyvatel území (uvedené v důvodech vymezení). Přitom se jedná o území se specifickými hodnotami anebo se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu, nebo které svým významem přesahují území kraje.“⁷

„...Specifické oblasti jsou dále vymezovány v územích, ve kterých se projevují aktuální problémy republikového významu, nebo které svým významem přesahují území kraje. Specifické oblasti jsou v PÚR ČR zobrazeny schematicky.“⁸

Pro specifické oblasti ukládá PÚR ČR obecné i adresné úkoly pro územní plánování.

Kraje upřesňují v ZÚR a jejich aktualizacích specifické oblasti v souladu s písm. a) čl. (68) PÚR ČR. Podkladem pro toto upřesnění jsou především územně analytické podklady (dále jen „ÚAP“) krajů a obcí a jejich aktualizace.

Zhodnocení plnění úkolů pro územní plánování a úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Kraje neuvádějí žádné závažné problémy k plnění obecných úkolů pro územní plánování, ani k upřesňování specifických oblastí v ZÚR a ani k přebírání úkolů, stanovených pro jednotlivé specifické oblasti do územně plánovací dokumentace krajů a obcí.

V praxi se u mnohých krajů osvědčila možnost dána v PÚR ČR - upřesňovat v ZÚR vymezení specifických oblastí dle potřeby (ve větším rozlišení).

Úkoly pro územní plánování jsou zohledňovány v územně plánovací činnosti příslušných krajů, resp. obcí.

Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady stanovené v předmětné kapitole 4. v PÚR ČR jsou řešeny v rámci příslušných resortních koncepcí a programů.

52 adresných úkolů pro územní plánování pro konkrétní specifickou oblast je plněno v rámci územně plánovací činnosti příslušných krajů, resp. obcí.

⁷ Čl. (65) v PÚR ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)

⁸ Čl. (65) v PÚR ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)

Z 12 adresných úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady, které se vážou ke konkrétním specifickým oblastem, úkoly jsou plněny průběžně.

Podrobněji k plnění úkolů viz přílohy 1a, 1b Zprávy.

5. Koridory a plochy dopravní infrastruktury – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR ČR kapitola 5. čl. (76) až čl. (133a)]

„Dopravní infrastruktura jako součást veřejné infrastruktury je zřizována a využívána ve veřejném zájmu. Účelem vymezení koridorů dopravy v Politice územního rozvoje ČR je vytvoření územních podmínek pro umístění např. pozemních komunikací, drah, vodních cest a letišť, které mají vliv na rozvoj území České republiky, svým významem přesahují území jednoho kraje a umožní propojení základní sítě dopravních cest na území České republiky a se sousedními státy. Závazným vymezením koridoru dopravní infrastruktury v Politice územního rozvoje ČR se rozumí uvedení míst, která mají být záměrem spojena, v její textové části. Grafická schémata, případně údaje o technických parametrech záměru, jsou-li uvedeny, mají orientační význam. Plochy a koridory dopravní infrastruktury jsou v PÚR ČR zobrazeny schematicky ...“⁹

Kraje upřesňují v ZÚR a jejich aktualizacích vymezení ploch a koridorů dopravní infrastruktury v souladu s písm. a) čl. (80) PÚR ČR a zajišťují jejich územní ochranu v navazující územně plánovací dokumentaci v souladu s písm. b) čl. (80) PÚR ČR.

Zhodnocení plnění úkolů pro územní plánování a úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Kraje neuvádějí žádné závažné problémy k plnění obecných úkolů pro územní plánování, ani k upřesňování koridorů a ploch dopravní infrastruktury v ZÚR a ani k přebírání úkolů stanovených pro jednotlivé záměry dopravní infrastruktury do územně plánovací dokumentace krajů a obcí.

Úkoly pro územní plánování pro koridory a plochy dopravní infrastruktury jsou v ZÚR a jejich aktualizacích zohledňovány.

Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady, týkající se koridorů a ploch dopravní infrastruktury, jsou zčásti splněny a zčásti rozpracovány.

28 adresných úkolů pro územní plánování pro konkrétní rozvojový záměr je plněno v rámci územně plánovací činnosti příslušných krajů, resp. obcí.

Z 15 adresných úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady bylo 10 úkolů splněno, ostatní úkoly jsou rozpracovány a řešeny průběžně.

Podrobněji k plnění úkolů viz přílohy 1a, 1b Zprávy.

6. Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR ČR kapitola 6. čl. (134) až čl. (169a)]

„Technická infrastruktura jako součást veřejné infrastruktury je zřizována a využívána ve veřejném zájmu. ... Účelem vymezení koridorů a ploch pro technickou infrastrukturu v Politice územního rozvoje ČR je vytvoření územních podmínek pro umístování elektroenergetických a plynárenských sítí, dále dálkovodů (ropovody, produktovody), vodovodních a kanalizačních sítí, ploch pro odpadové hospodářství a území chráněných pro akumulaci povrchových vod, které mají vliv na rozvoj území České republiky, svým významem přesahují území jednoho kraje a umožní propojení systémů technické infrastruktury se sousedními státy. Plochy a koridory technické infrastruktury jsou v PÚR ČR zobrazeny schematicky.“¹⁰

⁹ Čl. (76) v PÚR ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)

¹⁰ Čl. (134) v PÚR ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)

„ ... Závazným vymezením koridoru technické infrastruktury v Politice územního rozvoje ČR se rozumí uvedení míst, která mají být záměrem spojena, v její textové části. Grafická schémata, případně údaje o technických parametrech záměru, jsou-li uvedeny, mají orientační význam. ...“¹¹

Kraje upřesňují v ZÚR a jejich aktualizacích vymezení ploch a koridorů technické infrastruktury v souladu s písm. a) čl. (138) PÚR ČR a zajišťují jejich územní ochranu v navazující územně plánovací dokumentaci v souladu s písm. b) čl. (138) PÚR ČR.

Zhodnocení plnění úkolů pro územní plánování a úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Kraje neuvádějí žádné závažné problémy k plnění obecných úkolů pro územní plánování, ani k upřesňování koridorů a ploch technické infrastruktury v ZÚR a ani k přebírání úkolů stanovených pro jednotlivé záměry technické infrastruktury do územně plánovací dokumentace krajů a obcí.

Úkoly pro územní plánování pro koridory a plochy technické infrastruktury jsou v ZÚR a jejich aktualizacích zohledňovány.

Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady, týkající se koridorů a ploch technické infrastruktury, jsou zčásti splněny a zčásti rozpracovány.

14 adresných úkolů pro územní plánování pro konkrétní rozvojový záměr je průběžně plněno v rámci územně plánovací činnosti příslušných krajů, resp. obcí.

Z 8 adresných úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady byl splněn 1 úkol, ostatní úkoly jsou dosud v řešení.

Podrobněji k plnění úkolů viz přílohy 1a, 1b Zprávy.

7. Další úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR ČR kapitola 7. čl. (170) až čl. (208)]

V kapitole 7 PÚR ČR jsou stanoveny další adresné úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a úkoly pro územní plánování, které ukládají řešení dalších problémů a záměrů s dopadem do území.

Zhodnocení plnění úkolů pro územní plánování a úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Úkoly pro územní plánování jsou zohledňovány v územně plánovací činnosti příslušných krajů, resp. obcí.

Řada úkolů pro územní plánování v kapitole 7 PÚR je vázána na výsledky řešení úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady uložených dotčeným resortům v rámci této kapitoly 7.

15 adresných úkolů pro územní plánování je průběžně plněno v rámci pořizování ZÚR a jejich aktualizací a krajské úřady je uplatňují ve stanoviscích k územně plánovací činnosti obcí, zejména k pořizovaným územním plánům.

Ze 3 adresných úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady bylo od 1 úkolu ze strany vlády upuštěno, ostatní úkoly jsou dosud v řešení.

Podrobněji k plnění úkolů – viz Přílohy 1a, 1b Zprávy.

8. Závěr

Problémem při promítnutí PÚR ČR do územně plánovací dokumentace, zejména do ZÚR, je především velmi dlouhá doba, která uplyne od schválení aktualizace PÚR ČR vládou

¹¹ Čl. (136) v PÚR ČR (ve znění závazném od 1. 9. 2021)

do jejího zpracování do ZÚR. Současně platná PÚR ČR je zohledněna pouze v ZÚR Moravskoslezského kraje.

Ostatní kraje na implementaci PÚR ČR do svých ZÚR průběžně pracují. Problematickým je však různý stupeň rozpracovanosti pořizování aktualizací ZÚR; některé kraje při implementaci PÚR ČR, po Aktualizaci č. 4, nabraly časové zpoždění z důvodu, že tuto implementaci řeší v rámci zpráv o uplatňování ZÚR (stanovujících obsah řádné aktualizace ZÚR), nikoliv tzv. mimořádnou aktualizací ZÚR. Mezdobí od schválení PÚR ČR (resp. její aktualizace) vládou do předložení Zprávy o uplatňování této PÚR ČR vládě je příliš krátké na to, aby všechny kraje mohly schválenou PÚR ČR promítnout do svých ZÚR, a aby MMR mohlo tedy zhodnotit toto promítnutí PÚR ČR do ZÚR ve Zprávě o uplatňování PÚR ČR.

b) Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (tj. vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR ČR, po Aktualizaci č. 4, na udržitelný rozvoj území)¹² bude vycházet z vyhodnocení uplatňování PÚR ČR v období od 6. 5. 2019 do 30. 4. 2023, respektive do současnosti, které bylo realizováno zejména plněním úkolů stanovených PÚR ČR pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a dále úkolů pro územní plánování, jejichž nositeli jsou příslušné kraje. Uplatňování PÚR ČR je hodnoceno v rozsahu jejího promítnutí do zásad územního rozvoje a do celostátně zaměřených dokumentů veřejné správy s ohledem na:

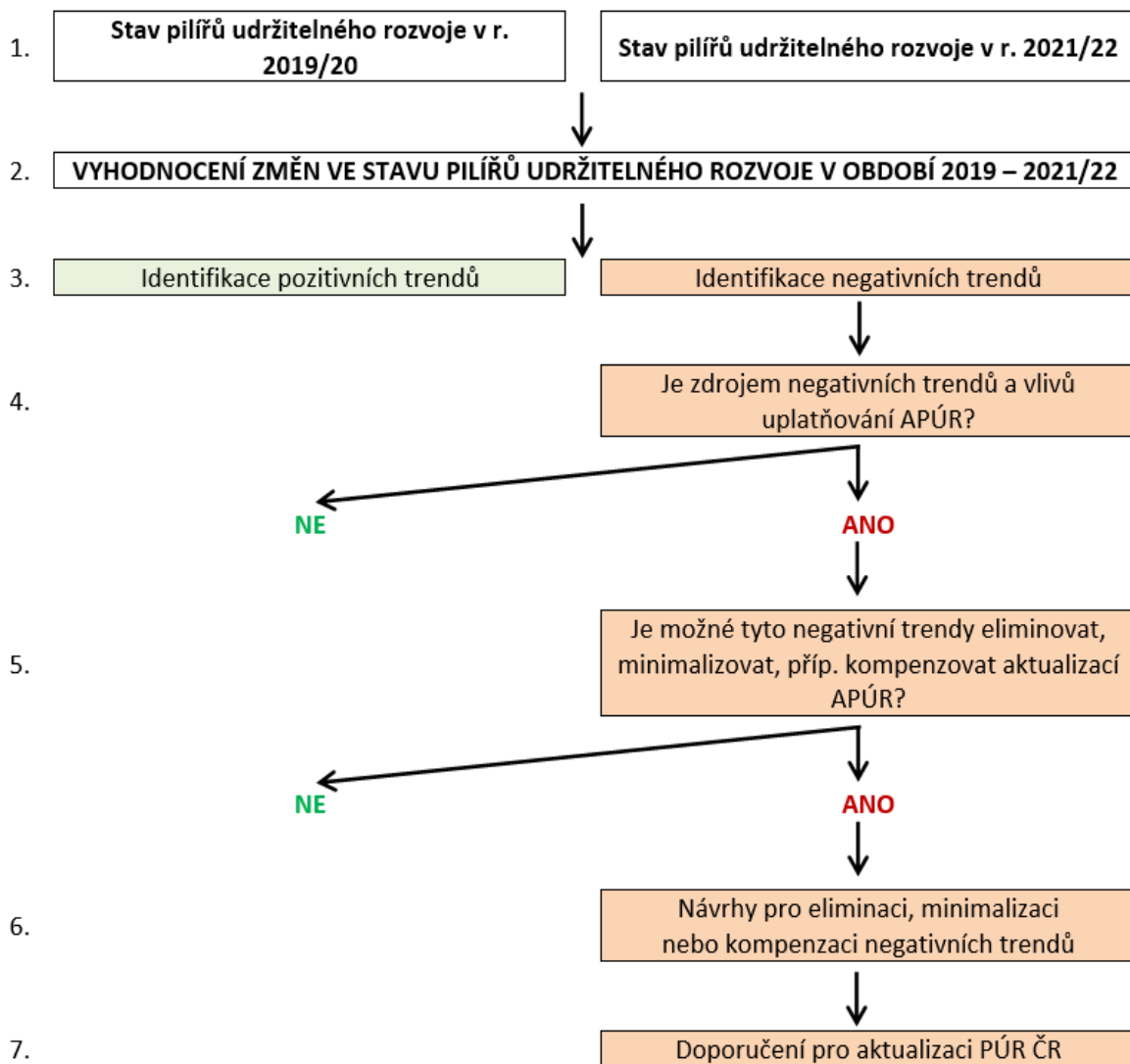
- Úkoly stanovené pro ministerstva a jiné další ústřední správní úřady mající převážně charakter prověření problému nebo záměru formulovaného příslušným článkem PÚR ČR ve vztahu k podmínkám udržitelného rozvoje. Jak je patrné z Příloh 1a a 1b Zprávy, převážná většina úkolů splněných v letech 2019 až 2023 má vazbu na koridory a plochy dopravní infrastruktury.
- Úkoly pro územní plánování ukládající převzetí (resp. upřesnění) příslušného článku PÚR ČR do územně plánovací dokumentace krajů a obcí. Upřesnění republikových priorit územního plánování, oblastí, os, koridorů a ploch republikového, resp. mezinárodního významu v platných zásadách územního rozvoje naplňuje výše citovaný princip koordinace a zpětné vazby, včetně hlediska vyváženosti územních podmínek udržitelného rozvoje.

Cílem Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, tj. Vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR ČR na udržitelný rozvoj území¹³ (dále též „Vyhodnocení“) jako součásti Zprávy ve smyslu § 35, odst. 2, písm. b) stavebního zákona je zjistit případné „...nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí“, způsobené uplatňováním politiky územního rozvoje a formulovat se zřetelem na zákonné kompetence PÚR ČR „...návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci“, a to v souladu s definicí udržitelného rozvoje území (§ 18 odst. 1 stavebního zákona), tedy v rámci všech pilířů udržitelného rozvoje a jejich vzájemné vyváženosti, tj. jak územních podmínek pro příznivé životní prostředí, tak pro hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel v území.

Pro splnění takto definovaného cíle byly formulovány následující úkoly (kroky), které představují základní metodický algoritmus zpracování Vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR ČR na udržitelný rozvoj území znázorněný na následujícím schématu.

¹² Stavební zákon § 35 odst. 2 písm. b); nejedná se o vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území podle § 32 odst. 2 stavebního zákona

¹³ Dostupné na webových stránkách Ústavu územního rozvoje, v sekci územní plánování – Politika územního rozvoje ČR.

Zásadní význam má zejména zjištění a vyhodnocení změn ve stavu pilířů udržitelného rozvoje za období od zpracování Vyhodnocení vlivů PÚR ČR na udržitelný rozvoj území (kroky 1 a 2 v logickém schématu). V rámci jednotlivých problematik může však být sledovaný časový úsek odlišný v závislosti na dostupnosti dat v době zpracování jednotlivých výstupů. Identifikace (vymezení) oblastí s významnými změnami územních podmínek pro životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel v území za sledované období byla zpracována s využitím „klíčových indikátorů“ (charakteristik), jejichž výběr v závislosti na dostupnosti aktuálních dat reflektoval charakteristiky použité při hodnocení vlivů PÚR ČR na udržitelný rozvoj území.

Stav jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje byl vyhodnocen zejména na základě podkladových materiálů zpracovaných pro potřeby Vyhodnocení vlivů PÚR ČR na udržitelný rozvoj území¹⁴. Hodnocení bylo primárně prováděno pro období 2019 až do současnosti, respektive od doby zpracování původní Zprávy o uplatňování PÚR ČR do současnosti. Je potřeba zohlednit dostupnost dat pro jednotlivé oblasti. V základu lze brát za výchozí termíny období 1. 9. 2019 a 30. 4. 2023. V případě hodnocení celého roku byly využity údaje pro rok 2019 a 2022. Velká část dat však byla v době zpracování Vyhodnocení dostupná k roku 2021, proto období 2019-2021 tvoří nejčastější základ vyhodnocení. Případné odchylky jsou komentovány v textu k jednotlivým oblastem.

¹⁴ Jedná se o vyhodnocení podle § 32 odst. 2 stavebního zákona.

Vlastní vyhodnocení změn v charakteristikách jednotlivých pilířů bylo provedeno na základě změny (rozdílu) hodnot za sledované období, zobrazených v kartogramech. Základní referenční územní jednotkou byl zvolen správní obvod obce, v některých případech správní obvod obce s rozšířenou působností nebo kraj. Důvodem pro použití stejné územní jednotky, jako v případě územně analytických podkladů krajů, byla snaha podchytit případné disparity v okrajových částech, na styku územních obvodů jednotlivých obcí s rozšířenou působností a krajů.

Souhrnné vyhodnocení územních podmínek pro životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel v území je popsáno na základě hodnocení současného stavu a trendů za předchozí období. Využito bylo tzv. kompozitních indikátorů vycházejících z charakteristik jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje. V dokumentaci k Vyhodnocení vlivů PÚR ČR na životní prostředí jsou stanoveny rovněž monitorovací indikátory vlivů koncepce na životní prostředí, které byly v rámci tohoto materiálu také využity.

Z vyhodnocení vyplývá, že PÚR ČR přispívá k předcházení řady významných rizik/ohrožení, které mohou ovlivňovat jak potřeby života současné generace obyvatel ČR, tak životy generací budoucích.

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území bylo ovlivněno mj. skutečností, že zásady územního rozvoje mnohých krajů nebo jejich aktualizace byly vydány před rokem 2019. Zjištěné výsledky hodnocení v rámci jednotlivých pilířů za uvedené období proto odrážejí především trendy nastartované ještě před tím, než mohlo být uplatňování PÚR ČR reálně zahájeno, resp. období hodnocení je příliš krátké, aby se uplatňování PÚR ČR mohlo v pilířích udržitelného rozvoje výrazněji projevit. Pozitivní i negativní změny v hodnotách sledovaných indikátorů proto nemají vždy příčinu v uplatňování PÚR ČR.

Nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí

Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí.

Nepředpokládané negativní dopady na hospodářský rozvoj

Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na hospodářský rozvoj.

Nepředpokládané negativní dopady na soudržnost společenství obyvatel v území

Nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na soudržnost společenství obyvatel v území.

Nepředpokládané negativní dopady na vyváženost územních podmínek pro udržitelný rozvoj území

V rámci Vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR ČR na udržitelný rozvoj území nebyly zjištěny významné negativní dopady na celkovou vyváženost územních podmínek pro udržitelný rozvoj území (§ 18 odst. 1 stavebního zákona).

Návrhy na eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci zjištěných nepředpokládaných negativních dopadů na životní prostředí

V rámci Vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR ČR na udržitelný rozvoj území nebyly zjištěny významné negativní dopady na životní prostředí.

V rámci Vyhodnocení však byly zjištěny dílčí trendy a skutečnosti, které mají vztah k PÚR ČR. Na základě těchto zjištění byly navrženy níže uvedené podněty pro aktualizaci PÚR ČR, které mají zlepšit účinky této koncepce na udržitelný rozvoj.

Podněty pro aktualizaci PÚR ČR

Z Vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR ČR na udržitelný rozvoj území vyplynuly následující podněty pro aktualizaci PÚR ČR:

- V případě plánované výstavby nových vodních děl zohledňovat jejich environmentální dopady.

- Systémově řešit rovněž defragmentační opatření pro zprůchodnění již existujících dálnic a silnic pro volně žijící živočichy. (Doporučení pro doplnění článku 20a)
- Vytvořit územní předpoklady pro energetickou transformaci v území s ohledem na požadavky na kvalitu života a zajištění stabilních dodávek energií v České republice.
- Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované a nízkouhlíkové výroby energie z obnovitelných zdrojů, využívat vhodné plochy typu brownfields, rekultivované plochy nebo průmyslové areály.
- V rámci specifických oblastí prověřit možnost řešení jejich dalšího rozvoje s ohledem na jejich často periferní polohu (zejména zlepšováním dopravní dostupnosti vnitřních periferií a příhraničních oblastí).
- Vytvářet územní podmínky pro dostupnost zdravotnických a sociálních služeb v souvislosti s demografickými změnami a stárnutím obyvatel, ke kterému v největší míře dochází v periferních oblastech.
- V hospodářsky problémových a strukturálně postižených regiorech vytvářet podmínky k odstraňování těchto problémů. Např. zlepšovat dopravní dostupnost těchto oblastí a podporovat mobilitu pro zajištění pracovních příležitostí.

Doporučení pro ministerstva, jiné ústřední správní úřady a kraje

V rámci Vyhodnocení nebyla stanovena konkrétní doporučení pro konkrétní ministerstva a kraje.

c) Posouzení vlivů zásad územního rozvoje jednotlivých krajů, podkladů a dokumentů veřejné správy s celostátním zaměřením, například politik, strategií, koncepcí, plánů, programů, generelů, na uplatňování politiky územního rozvoje

1. Posouzení vlivů zásad územního rozvoje jednotlivých krajů na uplatňování politiky územního rozvoje

Vazba mezi zásadami územního rozvoje a PÚR ČR je zajišťována ve smyslu ustanovení stavebního zákona¹⁵, ze kterých mj. vyplývá povinnost krajů uvést ZÚR do souladu se schválenou politikou územního rozvoje.

Problémem při pořizování a vydávání ZÚR je značný časový odstup mezi počátkem závaznosti PÚR ČR a jejím následným zohledněním v ZÚR krajů.

Meziodobí od schválení Aktualizace č. 4 PÚR ČR vládou do předložení Zprávy o uplatňování PÚR ČR, po Aktualizaci č. 4 vládě je příliš krátké na to, aby všechny kraje mohly schválenou PÚR ČR promítnout do svých ZÚR.

Současně platná PÚR ČR byla dosud zohledněna pouze v ZÚR Moravskoslezského kraje. Ostatní kraje na implementaci této aktualizace PÚR ČR do svých ZÚR průběžně pracují. Problematickým je však různý stupeň rozpracovanosti pořizování aktualizací ZÚR.

Aktualizace č. 1 byla zohledněna v ZÚR většiny krajů vyjma ZÚR Středočeského kraje a částečně vyjma ZÚR Hlavního města Prahy (DI).

¹⁵ Stavební zákon § 5 odst. 6, § 31 odst. 4 a § 41 odst. 4

Problematickou se ukázala i podmínka zohlednění některých rozvojových záměrů v ZÚR až na základě vyřešení úkolů ze strany ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. Řada těchto resortních úkolů však nemohla být reálně splněna v původně stanovených termínech, které musely proto být posunuty.

V mezidobí od schválení Aktualizace č. 1 do schválení Aktualizace č. 4 byly rovněž schváleny z důvodu naléhavého veřejného zájmu (v souladu s ustanovením § 35 odst. 5 stavebního zákona) Aktualizace č. 2, 3 a 5 (tzv. mimořádné aktualizace).

Aktualizace č. 2 byla zohledněna ve všech dotčených krajích, konkrétně v ZÚR Jihomoravského a v ZÚR Pardubického kraje.

Aktualizace č. 3 nebyla doposud zohledněna v platné ZÚR Zlínského kraje. Zlínský kraj na implementaci této aktualizace PÚR ČR průběžně pracuje.

Aktualizace č. 5 nebyla doposud zohledněna v platných ZÚR Ústeckého kraje a Středočeského kraje. Dotčené kraje na implementaci této aktualizace PÚR ČR průběžně pracují.

V době přípravy Zprávy o uplatňování se připravuje také návrh mimořádné Aktualizace č. 6 PÚR ČR za účelem přípravy výstavby vodního díla Skalička na základě usnesení vlády ČR č. 597 ze dne 14. července 2022. Termín pro předložení této aktualizace PÚR ČR vládě byl stanoven do 30. 6. 2023.

Vláda ČR usnesením č. 105 ze dne 8. února 2023 rozhodla o pořízení mimořádné Aktualizace č. 7 PÚR ČR za účelem zrušení územní ochrany formou územní rezervy pro celé průplavní spojení Dunaj-Odra-Labe. Termín pro předložení této aktualizace PÚR ČR vládě byl stanoven do 31. 12. 2023.

V současné době zatím nebylo naplněno ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) stavebního zákona, které říká, že PÚR ČR stanoví, které plochy a koridory zejména dopravní a technické infrastruktury budou předmětem řešení územního rozvojového plánu. Toto ustanovení stavebního zákona nebylo naplněno převážně z legislativně-technických důvodů, vzhledem ke schválení nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb., a k přípravě novely tohoto zákona, která je v současné době projednávána v Parlamentu České republiky.

2. Posouzení vlivů podkladů a dokumentů veřejné správy s celostátním zaměřením na uplatňování PÚR ČR

Mezi PÚR ČR a dokumenty veřejné správy s průmětem do území existuje účelná vzájemná interakce. Zejména rozvojové záměry vymezeny v PÚR ČR se v řadě případů promítají do dokumentů jiných resortů a naopak, přičemž je zde vzájemná podpora v tom, aby předmětné rozvojové záměry byly posunovány směrem ke své realizaci. Toto vzájemné ovlivňování PÚR ČR a relevantních dokumentů veřejné správy slouží v neposlední řadě i pro potřebu vhodné argumentace v meziresortních jednáních zajišťujících koordinaci rozvoje území v rámci celé ČR.

d) Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové politiky územního rozvoje

Požadavky na aktualizaci PÚR ČR plynou zejména z:

- vyhodnocení a posouzení uvedených v částech a) až c) Zprávy,

- posouzení námětů na aktualizaci PÚR ČR uplatněných ministerstvy, jinými ústředními správními úřady a kraji,
- územně analytických podkladů krajů,
- zásad územního rozvoje,
- zpráv o uplatňování zásad územního rozvoje,
- dalších relevantních zdrojů a podkladů.

Na základě podkladů, vyhodnocení a posouzení uvedených v předchozím textu této Zprávy a s ohledem na obsah a účel PÚR ČR nebyly zjištěny důvody pro zásadní změnu dosud platné PÚR ČR, která by vyžadovala zpracování nového návrhu politiky územního rozvoje. S ohledem na tuto skutečnost je navrženo zpracovat aktualizaci současně platné PÚR ČR (bude se jednat o Aktualizaci č. 8 PÚR ČR).

1. Obecné požadavky na aktualizaci PÚR ČR

- 1) zohlednit přiměřeně k mezinárodním závazkům ČR a k charakteru a obsahu PÚR ČR podněty z mezinárodních dokumentů, resortních koncepcí, politik a strategií¹⁶ a podněty z dokumentů sousedních států zaměřené na územní rozvoj nebo jejich změny, a v návaznosti na obdobné dokumenty jiných ústředních orgánů státní správy předejít eventuálnímu věcnému nesouladu s těmito dokumenty;
- 2) zohlednit přiměřeně stavební zákon č. 283/2021 Sb., včetně případných novel týkajících se PÚR ČR a navazujících ÚPD;
- 3) zohlednit přiměřeně k PÚR ČR podněty z územně analytických podkladů krajů, zásad územního rozvoje a zpráv o uplatňování zásad územního rozvoje;
- 4) vypustit úkoly pro územní plánování, úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady, které již byly splněny a prověřit vypuštění rozvojových záměrů nebo jejich částí, které již byly realizovány;
- 5) v případě, že ministerstva a jiné ústřední správní úřady nadále netrvají na některých rozvojových záměrech v jejich gesci a na zajištění jejich územní ochrany, bude prověřeno vypuštění těchto rozvojových záměrů z PÚR ČR;
- 6) prověřit úpravu příslušných článků PÚR ČR s ohledem na již splněné úkoly a úkoly, jejichž plnění ze strany ministerstev a jiných ústředních správních úřadů ještě probíhá a v souvislosti s tím stanovit odpovídající termíny plnění navazujících úkolů pro územní plánování, u nadále sledovaných úkolů prověřit a případně aktualizovat termíny jejich plnění;
- 7) prověřit další podněty pro aktualizaci PÚR ČR, které budou jednoznačně splňovat kritérium republikového, přeshraničního nebo mezinárodního významu, a které budou zjištěny po projednání Zprávy ve vládě a případně je zařadit do návrhu aktualizace PÚR ČR;
- 8) prověřit podněty pro aktualizaci PÚR ČR vyplývající z části b) Zprávy;
- 9) prověřit aktuálnost všech schémat uvedených v PÚR ČR.

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

Návrh PÚR ČR se v souladu se stavebním zákonem pořizuje na základě výše uvedených dokumentů. Úkoly a rozvojové záměry, které již byly realizovány, případně pominula potřeba jejich realizace, není třeba dále sledovat v PÚR ČR. U nadále sledovaných úkolů je třeba prověřit a případně aktualizovat termíny jejich plnění.

2. Návrhy na aktualizaci kapitoly 2. PÚR ČR – Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území

- 1) prověřit na základě relevantních aktualizovaných či nových resortních dokumentů a koncepcí týkajících se územního rozvoje potřebu úprav republikových priorit;

¹⁶ Stavební zákon § 33 odst. 2

- 2) prověřit republikové priority s ohledem na jejich rozsah, konkrétnost a aktuálnost [např. čl. (24a) a dále u čl. (30) upravit terminologii dle § 38 odst. 5 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů];
- 3) prověřit doplnění republikových priorit [např. u čl. (16a)] o důraz na vzájemnou provázanost a spolupráci;
- 4) čl. (17): prověřit doplnění republikové priority např. o strukturálně postižené regiony a hospodářsky a sociálně ohrožená území (v návaznosti na terminologii SRR ČR 2021+);
- 5) čl. (17): prověřit doplnění republikové priority o vytváření podmínek pro zvýšení mobility a dostupnosti;
- 6) čl. (20): prověřit aktuálnost článku vzhledem k upřesnění souvislosti elementárních a přírodních funkcí, krajinných hodnot a nástrojů k jejich ochraně. Případně prověřit doplnění republikové priority o obnovu přírodních stanovišť;
- 7) čl. (28): prověřit doplnění republikové priority o problematiku vymezování ploch bydlení a podmínek pro rozvoj bydlení, s cílem zajištění sociální soudržnosti;
- 8) čl. (30): prověřit doplnění republikové priority s důrazem i na dodávky energií a vytvoření územních podmínek pro energetickou transformaci;
- 9) čl. (30): prověřit doplnění republikové priority o napojení vymezovaných zastavitelných ploch na stávající technickou infrastrukturu;
- 10) čl. (31): prověřit doplnění republikové priority z hlediska problematiky nízkouhlíkových výroben a upřesnění vymezování ploch pro obnovitelné a nízkouhlíkové zdroje energie.

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

U některých stávajících priorit je třeba upřesnit jejich znění tak, aby lépe odpovídaly požadavkům jejich uplatňování v územně plánovací činnosti pro zajištění udržitelného rozvoje území.

3. Návrhy na aktualizaci kapitoly 3. PÚR ČR - Rozvojové oblasti a rozvojové osy

- 1) prověřit vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os na základě posledních aktualizací ZÚR, územně analytických podkladů krajů, požadavků vyplývajících z celostátních rozvojových dokumentů a aktuálních potřeb rozvoje území a prověřit potřebu případných změn vymezení, včetně důvodů vymezení;
- 2) čl. (37): prověřit možnost úpravy pojetí (resp. definice) rozvojových os v souvislosti sjednocení definice pro potřeby územního a regionálního plánování;

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

S ohledem na aktuální stav a vývoj území vyplývající zejména z aktualizací ÚAP a rovněž s ohledem na aktualizace ZÚR je nutné prověřit vymezení některých rozvojových oblastí a os. Rozvojové osy představují spolu s rozvojovými oblastmi území se zvýšenými požadavky na jeho změny z důvodu soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu nebo významu přesahujícího území jednoho kraje. Situování takto významných aktivit musí vycházet zejména ze sídelní struktury a sídelních vazeb v území, ve stávajícím pojetí je kladen spíše důraz na dopravní vazby.

4. Návrhy na aktualizaci kapitoly 4. PÚR ČR - Specifické oblasti

- 1) Provéřít zejména na základě územně analytických podkladů vymezení specifických oblastí s větším důrazem na zohlednění specifických hodnot a specifických problémů v území republikového významu; prověřit potřebu případných změn vymezení a prověřit, zda důvody pro vymezení jednotlivých specifických oblastí nepominuly a zda není vhodné vymezit jiné, s aktuální potřebou řešení;

- 2) čl. (70): prověřit možnost vypuštění ochrany ložiska Frenštát v části „*Důvody vymezení*“ a „*Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území*“;
- 3) čl. (73) a čl. (74): prověřit specifické oblasti nejenom z pohledu problematiky obnovitelných zdrojů energie, ale i z pohledu vymezení ploch pro obnovitelné zdroje energie v ÚPD;
- 4) čl. (74): prověřit možnost doplnění části „*Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území*“ o řešení problematiky významných zdrojů energetických nerostných surovin nadnárodního významu;
- 5) čl. (74): prověřit možnost doplnění části „*Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady*“ o zodpovědnost pro Ministerstvo kultury;
- 6) čl. (75b): prověřit možnost doplnění části „*Úkoly pro územní plánování*“ o hospodaření se srážkovými vodami v návaznosti na dopravní infrastrukturu;
- 7) čl. (75b): prověřit možnost doplnění části „*Úkoly pro územní plánování*“ o řešení protipožární ochrany;
- 8) čl. (75b): prověřit aktuálnost článku ve vztahu k terminologii zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

S ohledem na aktuální stav a vývoj území vyplývající zejména z aktualizací ÚAP a rovněž s ohledem na aktualizace ZÚR je nutné prověřit vymezení specifických oblastí, při tomto vymezení by měla být řešena území s identifikovanými specifickými hodnotami a problémy, které nemusí být nezbytně podmíněné problémy se zajištěním vyváženého vztahu příznivého životního prostředí, hospodářského rozvoje a soudržnosti společenství obyvatel území.

5. Návrhy na aktualizaci kapitoly 5. PÚR ČR – Koridory a plochy dopravní infrastruktury

- 1) Provéřít vymezení rozvojových záměrů dopravní infrastruktury s ohledem na skutečnost, zda důvody pro vymezení jednotlivých záměrů nepominuly a zda není vhodné vymežit jiné, s aktuální potřebou řešení a provést potřebné úpravy stávajících a příp. vymezení nových záměrů;
- 2) prověřit vymezení rozvojových záměrů dopravní infrastruktury s ohledem na nové nebo aktualizované mezinárodní dokumenty a resortní koncepce, politiky a strategie se zaměřením na dopravní infrastrukturu;
- 3) čl. (91): prověřit v části „*Vymezení*“ změnu v popisu rozvojového záměru ŽD15 s výsledným vymezením: „*Ústí nad Labem – Most – Chomutov – Ostrov – Karlovy Vary – Cheb*“;
- 4) prověřit vymezení rozvojových záměrů dopravní infrastruktury s ohledem na zkolaudované úseky a v případě potvrzení kolaudace tyto úseky vypustit;
- 5) Provéřít možnost vymezení nového rozvojového záměru týkajícího se modernizace železničních tratí v úseku Staré Město u Uherského Hradiště – Luhačovice / Bylnice / Veselí nad Moravou, tj. prověřit zařazení nového čl. (95f) ŽD 24 na základě podkladu Studie proveditelnosti;
- 6) čl. (106) a (109): prověřit doplnění článků o „*Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území*“ ve znění: „Minimalizovat možné dopady transiitní dopravy na území Lednicko-valtického areálu“;
- 7) čl. (121): prověřit v části „*Vymezení*“ změnu v popisu rozvojového záměru SD20 s výsledným vymezením: „*Silnice I. třídy č. 43, 73 (I/43, I/73) úsek Brno – Moravská Třebová*“ a doplnění „*Úkolů pro územní plánování*“ ve znění: „vymezení koridorů v ZÚR s ohledem na nové určení třídy a kategorie komunikace; Zodpovídá: Pardubický kraj, Jihomoravský kraj“;

- 8) čl. (123): prověřit v části „Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady“ doplnění o „kulturní hodnoty území“ a doplnění o zodpovědnost pro Ministerstvo kultury;
- 9) prověřit možnost vymezení nového rozvojového záměru týkající se vodní cesty v úseku Kroměříž – Hodonín, tj. prověřit zařazení nového čl. (124b) VD4 ve znění: „Vymezení: Vodní cesta využívaná na Moravě v úseku Kroměříž – Hodonín, včetně průplavu Otrokovice – Rohatec (Batův kanál); Důvody vymezení: Zabezpečování parametrů vodních cest dopravně významných využívaných jako součásti vnitrozemské vodní dopravy pro rekreační plavbu; Úkoly pro územní plánování: Zohlednit rozvojové záměry pro rekreační plavbu, včetně plavebního okruhu u Veselí nad Moravou; Zodpovídá: Jihomoravský kraj, Zlínský kraj“;
- 10) prověřit možnost vymezení nového rozvojového záměru týkajícího se letiště Ostrava-Mošnov, tj. prověřit zařazení nového čl. (133b) L4 ve znění: „Vymezení: rekonstrukce a rozšíření vzletové a přistávací dráhy letiště Ostrava-Mošnov, včetně nutného zázemí pro zajištění provozu letiště a s tím související infrastruktury s vazbou na logistický uzel AČR; Důvody vymezení: Zvýšení kapacity mezinárodního letiště zejména v oblasti přepravy leteckého zboží, posílení pozice sledovaného multimodálního dopravního uzlu ve středoevropském prostoru jako součásti TEN-T (městský uzel primární sítě TEN-T). Potenciál pro vymezení logistického uzlu Armády ČR; Úkoly pro územní plánování: Provéřít možnosti rozvoje letiště a ploch souvisejících s provozem letiště a multimodálním uzlem. Vytvořit podmínky pro vybudování logistického uzlu pro potřeby AČR; Zodpovídá: Moravskoslezský kraj v součinnosti s Ministerstvem dopravy, Ministerstvem obrany a Ministerstvem životního prostředí“.

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

Návrh PÚR ČR se v souladu se stavebním zákonem pořizuje na základě územně plánovacích podkladů, politik, strategií, koncepcí, plánů apod., které mají vliv na využívání území státu. Do návrhu aktualizace PÚR ČR je tedy nezbytné promítnout jejich případné změny, aktualizace, případně zcela nové dokumenty a rozvojové záměry zaměřené na řešení problematiky dopravy. Úkoly a rozvojové záměry, které již byly realizovány, případně pominula potřeba jejich realizace, není třeba v PÚR ČR dále sledovat. Nadále sledované úkoly a rozvojové záměry je třeba prověřit a případně aktualizovat jejich formulace a termíny jejich plnění s ohledem na aktuální stav jejich přípravy.

6. Návrhy na aktualizaci kapitoly 6. PÚR ČR - Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů

- 1) Provéřít vymezení rozvojových záměrů technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů s ohledem na skutečnost, zda důvody pro vymezení jednotlivých záměrů nepominuly a zda není vhodné vymezit jiné, s aktuální potřebou řešení a provést potřebné úpravy stávajících a příp. vymezení nových záměrů;
- 2) prověřit vymezení rozvojových záměrů technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů s ohledem na nové nebo aktualizované mezinárodní dokumenty a resortní koncepce, politiky a strategie se zaměřením na technickou infrastrukturu;
- 3) čl.(140): prověřit úpravu článku týkajícího se záměru E2 s ohledem na již realizovaný úsek vedení „Vítkov – Přeštice“;
- 4) čl. (142): prověřit úpravu článku týkajícího se záměru E4a tak, aby odpovídal stávajícím trendům v oblasti energetiky a dostupnosti paliv;
- 5) čl. (142): prověřit možnost vypuštění části „Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady“ z důvodu splnění ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu;
- 6) čl. (143): prověřit možnost úpravy formulace v části „Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady“, konkrétně v úkolu b) „Provéřít následně možnost vyvedení

tepelného výkonu“ o doplnění Olomouckého kraje, případně vypuštění úkolu z důvodu jeho splnění. Následně upravit i formulaci v části *„Úkoly pro územní plánování“*;

- 7) čl. (150p): prověřit úpravu článku týkajícího se záměru E27 s ohledem na změnu z dvojitého na jednoduché vedení z důvodu omezení a průchodu v území s výsledným vymezením: *„Koridory pro vedení 400 kV v úsecích Přeštice–Milín, Milín–Chodov, Milín–Sokolnice a dále koridor pro dvojité vedení Milín–elektrárna Orlík, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic Milín, Přeštice, Chodov a Sokolnice“*;
- 8) čl. (160c): prověřit možnost vypuštění článku týkajícího se záměru P14;
- 9) čl. (164): prověřit možnost prodloužení koridoru produktovodu v úseku „letišť Ostrava – Mošnov–hranice ČR/Polsko“;
- 10) čl. (167b): prověřit možnost úpravy článku na základě podnětu MZe a MŽP;
- 11) prověřit možnost zařazení nového rozvojového záměru týkajícího se plochy elektrické stanice 400/110 kV v lokalitě Gutý, včetně koridoru pro její zapojení do přenosové soustavy.

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

Návrh PÚR ČR se v souladu se stavebním zákonem pořizuje na základě územně plánovacích podkladů, politik, strategií, koncepcí, plánů apod., které mají vliv na využívání území státu. Do návrhu aktualizace PÚR ČR je tedy nezbytné promítnout jejich případné změny, aktualizace, případně zcela nové dokumenty a rozvojové záměry zaměřené na řešení problematiky technické infrastruktury. Úkoly a rozvojové záměry, které již byly realizovány, případně pominula potřeba jejich realizace, není třeba v PÚR ČR dále sledovat. Nadále sledované úkoly a rozvojové záměry je třeba prověřit a případně aktualizovat jejich formulace a termíny jejich plnění s ohledem na aktuální stav jejich přípravy.

7. Návrhy na aktualizaci kapitoly 7. PÚR ČR – Další úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování

- 1) prověřit úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a úkoly pro územní plánování s ohledem na skutečnost, zda důvody pro jednotlivé úkoly nepominuly a zda není vhodné stanovit jiné;
- 2) čl. (180) a (198): prověřit vypuštění článků týkajících se průplavního spojení Dunaj-Odra-Labe (D-O-L);
- 3) čl. (208): prověřit možnost přesunutí článku a jeho úpravy z kapitoly 7 „Další úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a pro územní plánování“ do kapitoly 5 „Koridory a plochy dopravní infrastruktury“ jako nový čl. (133b);
- 4) prověřit možnost doplnění nového článku v části *„Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady“* ve znění: Připravit podklady pro zkapacitnění dálnic v okolí Prahy; Zodpovídá: Ministerstvo dopravy; Termín: 2024;
- 5) prověřit možnost doplnění nového článku v části *„Úkoly pro územní plánování“* ve znění: Provéřít zkapacitnění záměrů dálnic v okolí Prahy na základě splněného úkolu MD; Zodpovídá: Hlavní město Praha a Středočeský kraj;
- 6) prověřit možnost doplnění nového článku v části *„Úkoly pro územní plánování“* ve znění: Provéřít změnu využití stávající plochy letiště Přerov (respektive strategické průmyslové zóny Přerov – Bochoř) umožňující realizaci využití pro obranu státu včetně podmínek jeho specifického provozu; Zodpovídá: Olomoucký kraj.

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

Návrh PÚR ČR se v souladu se stavebním zákonem pořizuje na základě územně plánovacích podkladů, politik, strategií, koncepcí, plánů apod., které mají vliv na využívání území státu. Do návrhu aktualizace PÚR ČR je tedy nezbytné promítnout jejich případné změny, aktualizace, případně zcela nové dokumenty. Dále je navržena

úprava některých stávajících článků zejména s ohledem na závazky vlády týkající se průplavního spojení Dunaj-Odra-Labe a také zajištění spolupráce krajů s ústředními správními úřady (zejm. ministerstvy) při plnění stanovených úkolů pro územní plánování.

e) Stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny

Příslušné orgány ochrany přírody a krajiny budou požádány o vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny k návrhu Zprávy ve vazbě na návrhy na aktualizaci PÚR ČR obsažené v části d) Zprávy.

Bude doplněno...

f) Stanovisko Ministerstva životního prostředí zpracované na základě kritérií podle přílohy č. 8 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s uvedením, zda má být aktualizace politiky územního rozvoje posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí

Bude doplněno...

Dle názoru zpracovatele ZOU PÚR ČR bude s největší pravděpodobností stanoveno zpracování Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Požadavky na zpracování posouzení vlivů na životní prostředí (případně požadavky na posouzení vlivů návrhu na soustavu NATURA 2000) sdělí Ministerstvo životního prostředí ve svém stanovisku.

g) Návrh opatření, která je nutno provést v územně plánovací činnosti krajů a obcí, v činnosti ministerstev a dalších ústředních správních úřadů

I. Vyhodnocení plnění opatření stanovených ve Zprávě o uplatňování Politiky územního rozvoje České republiky, ve znění Aktualizace č. 1:

1. Opatření v územně plánovací činnosti krajů a obcí:

1. Zvážit pořizování územních studií pro ověření zásadních a komplikovaných záměrů a změn v území vymezených či stanovených v zásadách územního rozvoje, a dále územních studií krajiny.

Plnění: Plněno průběžně.

Ze strany krajů a obcí se pořídilo za sledované období necelých 2500 územních studií, které jsou po pořízení a schválení vloženy do systému evidence územně plánovací činnosti.

Také se pořizují územní studie krajiny, které má vyhotoveny přibližně polovina krajů. V rámci pořízení územních studií krajiny ORP bylo z IROP pořízeno 48 těchto studií a jedna je před dokončením a v rámci nového programovacího období 2023+ se chystá podpora též z Operačního programu Životní prostředí.

Doporučuje se předmětné opatření ponechat.

2. Po schválení aktualizace PÚR ČR vládou ČR bez zbytečných odkladů zahájit pořízení aktualizací příslušných ZÚR.

Plnění: Plněno částečně.

Současně platná PÚR ČR byla dosud zohledněna pouze v ZÚR Moravskoslezského kraje. Ostatní kraje na implementaci této PÚR ČR do svých ZÚR průběžně pracují. Problematickým je však různý stupeň rozpracovanosti pořizování aktualizací ZÚR. Aktualizace č. 1 byla zohledněna v ZÚR většiny krajů vyjma ZÚR Středočeského kraje a částečně vyjma ZÚR Hlavního města Prahy (DI). V mezidobí od schválení Aktualizace č. 1 do schválení Aktualizace č. 4 byly rovněž schváleny z důvodu naléhavého veřejného zájmu (v souladu s ustanovením § 35 odst. 5 stavebního zákona) Aktualizace č. 2, 3 a 5 (tzv. mimořádné aktualizace). Aktualizace č. 2 byla zohledněna ve všech dotčených krajích, konkrétně v ZÚR Jihomoravského a v ZÚR Pardubického kraje. Aktualizace č. 3 nebyla doposud zohledněna v platné ZÚR Zlínského kraje. Aktualizace č. 5 nebyla doposud zohledněna v platných ZÚR Ústeckého kraje a Středočeského kraje. Dotčené kraje na implementaci této aktualizace PÚR ČR průběžně pracují.

Doporučuje se předmětné opatření ponechat.

2. Opatření v činnosti ministerstev a dalších ústředních správních úřadů:

1. Provéřit účelnost, reálnost a upřesnit požadavky vymezení koridorů rychlého železničního spojení Praha – Wrocław a Praha – Plzeň – státní hranice ČR/SRN; nositel úkolu: MD, termín: rok 2020.

Plnění: Splněno.

Ve spolupráci s Polskem a vyhledávací studií Ministerstva dopravy bylo vybráno trasování koridoru přes Hradec Králové viz čl. (83h). Momentálně se zpracovává studie proveditelnosti, kde je problémem ekonomická návratnost úseku z Hradce Králové do Polska.

V úseku Praha – Plzeň – státní hranice ČR/SRN bylo prověřením stanoveno, že vysokorychlostním úsekem zůstane pouze krátký úsek Praha – Beroun. Úsek Plzeň – Domažlice – státní hranice ČR/Německo bude řešen jako konvenční s rychlostí do 200 km/h.

2. Zajistit odborný podklad pro řešení problému odpisu zásob hnědého uhlí v jednotlivých dobývacích prostorech a chráněných ložiskových územích tak, aby bylo uvolněno území pro rozvoj dotčených obcí a měst zejména v rámci stávajícího zastavěného území; nositel úkolu: MPO, termín: rok 2022.

Plnění: Splněno částečně.

Byla vytvořena aplikace jako podpora obcím při stanovení požadavku na odpis zásob hnědého uhlí ve stanovených dobývacích prostorech a chráněných ložiskových územích – geografický podklad k odpisu zásob hnědého uhlí v Ústeckém kraji.

Doporučuje se předmětné opatření ponechat a aktualizovat.

3. Zohledňovat ve stanoviscích k zásadám územního rozvoje splněné úkoly z politiky územního rozvoje; nositelé úkolu: ministerstva a jiné ústřední správní úřady, termín: průběžně.

Plnění: Plněno průběžně. Doporučuje se předmětné opatření ponechat.

II. Návrh nových, případně aktualizovaných opatření:

1) V územně plánovací činnosti krajů a obcí:

1. Zvážit pořizování územních studií pro ověření zásadních a komplikovaných záměrů a změn v území vymezených či stanovených v zásadách územního rozvoje, a dále územních studií krajiny.
2. Po schválení aktualizace PÚR ČR vládou ČR bez zbytečných odkladů zahájit pořizování aktualizací příslušných ZÚR.

2) V činnosti ministerstev a jiných ústředních správních úřadů:

1. Zohledňovat ve stanoviscích k zásadám územního rozvoje splněné úkoly z politiky územního rozvoje; nositelé úkolu: ministerstva a jiné ústřední správní úřady, termín: průběžně.
2. Zajistit odborný podklad „Posouzení a hodnocení území z hlediska možnosti jeho uvolnění pro další využití“ Českou geologickou službou, který vytipuje oblasti, kde by mohl být identifikován nižší zájem státu na těžbě uhlí, a to vzhledem k zastavěnému území, kde by potenciální těžba neměla šanci získat povolení hornické činnosti kvůli nemožnosti vyřešení střetu zájmů anebo kde by bylo dobývání z ekonomických důvodů nepravděpodobné; nositel úkolu: MŽP ve spolupráci MPO; termín: rok 2024.
3. Zohlednit sídelní strukturu v rámci „řádné“ aktualizace Politiky územního rozvoje České republiky, a to i v připravované novele stavebního zákona; nositel úkolu: MMR, termín: rok 2023.
4. Naplnit ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) stavebního zákona v platném znění, tedy o stanovení, které plochy a koridory zejména dopravní a technické infrastruktury budou předmětem řešení územního rozvojového plánu; nositel úkolu: MMR, termín: při nejbližší „řádné“ aktualizaci PÚR ČR.
5. Zajistit odborný podklad, který prověří možnosti a podmínky umístování malých modulárních reaktorů, včetně řešení, jakým způsobem tyto reaktory umísťovat v území; nositel úkolu: MPO, termín: rok 2023.

Vysvětlení používaných a souvisejících pojmů

- **Adresné úkoly** jsou úkoly stanovené u jednotlivých článků PÚR ČR pro konkrétní příslušné ministerstvo nebo ústřední správní úřad se stanovenými termíny plnění a konkrétní příslušný kraj.
- **Konzultační výbor pro zpracování Politiky územního rozvoje ČR** je orgán tvořený zástupci příslušných ministerstev, jiných ústředních správních úřadů a krajů. Zajišťuje součinnost ministerstev a jiných ústředních správních úřadů a krajů při pořizování Politiky územního rozvoje ČR, resp. jejích aktualizací, a při poskytování relevantních podkladů. Konzultační výbor pro zpracování PÚR ČR mimo jiné projednává například vzájemné územní vazby a dopady do území a připravuje návrhy řešení zjištěných problémů.
- **Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území** podle § 31 stavebního zákona určují požadavky na konkretizaci obecně formulovaných cílů a úkolů územního plánování a určují strategii a základní podmínky pro jejich naplňování v územně plánovací činnosti krajů a obcí a při tvorbě resortních koncepcí s důsledky pro území [čl. (11) PÚR ČR].
- **Rozvojové oblasti a rozvojové osy** jsou vymezovány v územích, v nichž z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu nebo významu přesahujícímu území jednoho kraje existují zvýšené požadavky na změny v území [§ 32 odst. 1 písm. b) stavebního zákona].
- **Rozvojový záměr** je záměr na změnu v území republikového významu pro dopravní a technickou infrastrukturu a pro zdroje jednotlivých systémů technické infrastruktury, které svým významem, rozsahem nebo předpokládaným využitím ovlivní území více krajů [čl. (3) PÚR ČR].
- **Specifické oblasti** jsou území se specifickými hodnotami a se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu, ve kterých se vyskytují aktuální problémy republikového významu, nebo které svým významem přesahují území kraje [§ 32 odst. 1 písm. c) stavebního zákona].
- **Udržitelný rozvoj území** spočívá ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích [§ 18 odst. 1 stavebního zákona].
- **Územně analytické podklady** obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území, záměrů na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci [§ 26 odst. 1 stavebního zákona].
- **Zásady územního rozvoje** jsou územně plánovací dokumentací na úrovni kraje. Stanoví zejména základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezí plochy nebo koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, stanoví kritéria pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v jejich využití (§ 36 odst. 1 stavebního zákona). K jejich pořizování je zmocněn krajský úřad v přenesené působnosti a k vydání zastupitelstvo kraje v samostatné působnosti [§ 7 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. a) stavebního zákona].
- **„Řádná“ aktualizace Politiky územního rozvoje České republiky** je aktualizace na základě Zprávy o uplatňování politiky územního rozvoje, kterou ministerstvo pro místní rozvoj zpracovává ve spolupráci s ministerstvy, jinými ústředními správními úřady a kraji každé 4 roky. Na základě Zprávy o uplatňování politiky územního rozvoje vláda

rozhodne o aktualizaci politiky územního rozvoje nebo o zpracování nového návrhu politiky územního rozvoje (§ 35 odst. 1 a odst. 4 stavebního zákona)

- **„Mimořádná“ aktualizace Politiky územního rozvoje České republiky** je aktualizace zpracovávána z důvodu naléhavého veřejného zájmu. Na základě toho může vláda rozhodnout o aktualizaci politiky územního rozvoje (§ 35 odst. 5 stavebního zákona).

Používané zkratky

CHKO	- chráněná krajinná oblast
IROP	- integrovaný regionální operační program
LAPV	- lokality pro akumulaci povrchových vod
MD	- Ministerstvo dopravy
MMR	- Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	- Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŽP	- Ministerstvo životního prostředí
MO	- Ministerstvo obrany
NATURA 2000	- soustava chráněných území (ptačí oblasti a evropsky významné lokality), kterou společně vytvářejí členské státy Evropské unie
ORP	- obec s rozšířenou působností
PÚR ČR	- Politika územního rozvoje České republiky, též Politika územního rozvoje České republiky (ve znění závazném od 11. 9. 2021)
SEA	- strategic environmental assessment (posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí)
SOB	- specifická oblast
TEN-T	- Trans-European Transport Networks (transevropská dopravní síť)
ÚAP	- územně analytické podklady
ÚPD	- územně plánovací dokumentace
Zpráva (ZOU)	- Zpráva o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR, po Aktualizaci č. 4
ZÚR	- zásady územního rozvoje